

LIGŲ PREVENCIJOS PROGRAMOS: tikrinkitės, kol jaučiatės gerai

Panevėžio teritorinė ligonių kasa

156 131 per 1 metus

427 per 1 dieną

Klaipėdos mieste
149 116 gyventojų

Tiek užregistruota išeminių širdies ligų atvejų Lietuvoje 2020 m.

98 601 per 1 metus

270 per 1 dieną

Panevėžio mieste
85 885 gyventojai

Tiek užregistruota piktybinių darinių atvejų Lietuvoje 2020 m.

DALIS ŠIŲ PACIENTŲ
– LAIMINGIEJI.
KODĖL?

LAIKU NUSTATYTA LIGA = GYVYBĖ

Pacientai, kuriems kraujotakos sistemos liga arba vėžys diagnozuotas ankstyvos stadijos, aptiktos užuomazgos:

- lengviau gydomi,
- palengvinama, sulėtinama ligos eiga,
- jie gali būti visiškai išgydyti.

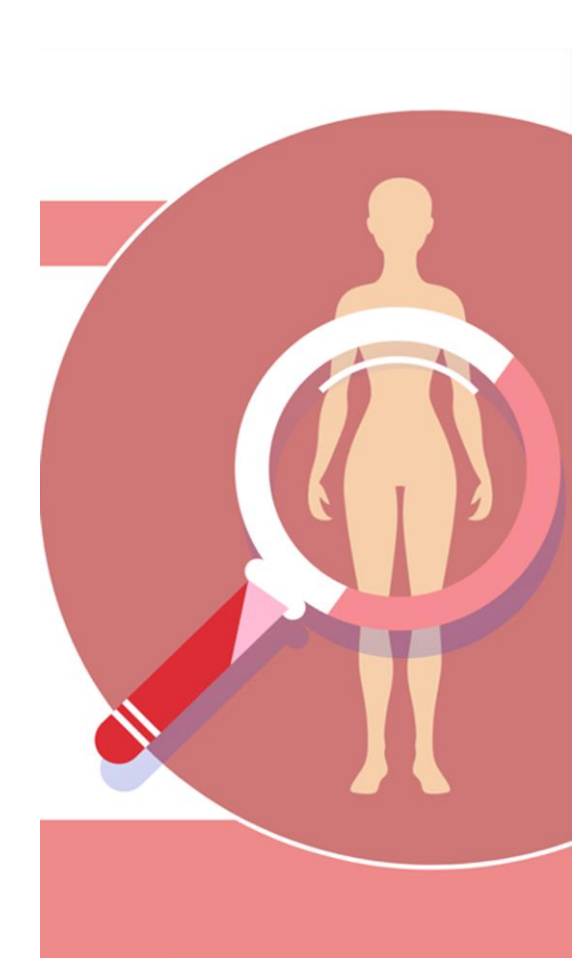
Lemiamas veiksnys – LAIKU, net jei liga atsiranda be juntamų simptomų.

KAIP LIGAŲ APTIKTI
LAIKU?

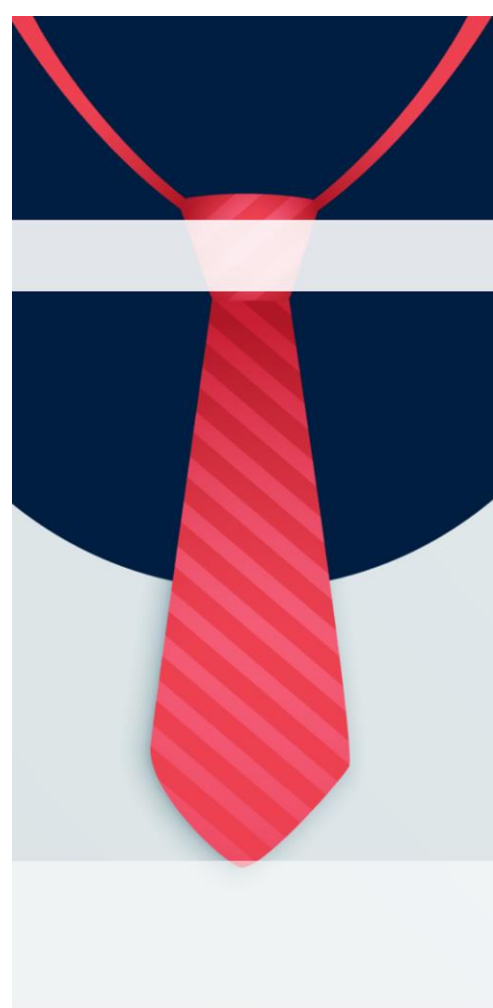
BŪTINA TIKRINTIS PREVENCIŠKAI

- Nuo 2004 m. Lietuvoje palaipsniui pradėtos įgyvendinti 5 ligų prevencijos programos.
- Pagal jas privalomuoju sveikatos draudimu apdrausti gyventojai **gali ir turėtų** nustatytu dažnumu nemokamai pasitikrinti dėl **gimdos kaklelio**, **krūties**, **prostatos** ir **storosios žarnos** vėžio bei dėl **širdies ir kraujagyslių** ligų.
- Programomis siekiama nustatyti ligos užuomazgas ir prireikus skubiai imtis profilaktikos ar gydymo.

nuo 25 iki 34 m.
kartą per 3 m.
nuo 35 iki 59 m.
kartą per 5 m.

GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO

nuo 50 iki 69 m., nuo 45 m.,
jei sirgo tėvas ar brolis
kas 2 arba 5 m. –
kaip skiria gydytojas

PROSTATOS VĖŽIO

nuo 50 iki 69 m.
kartą per 2 m.

KRŪTIES VĖŽIO

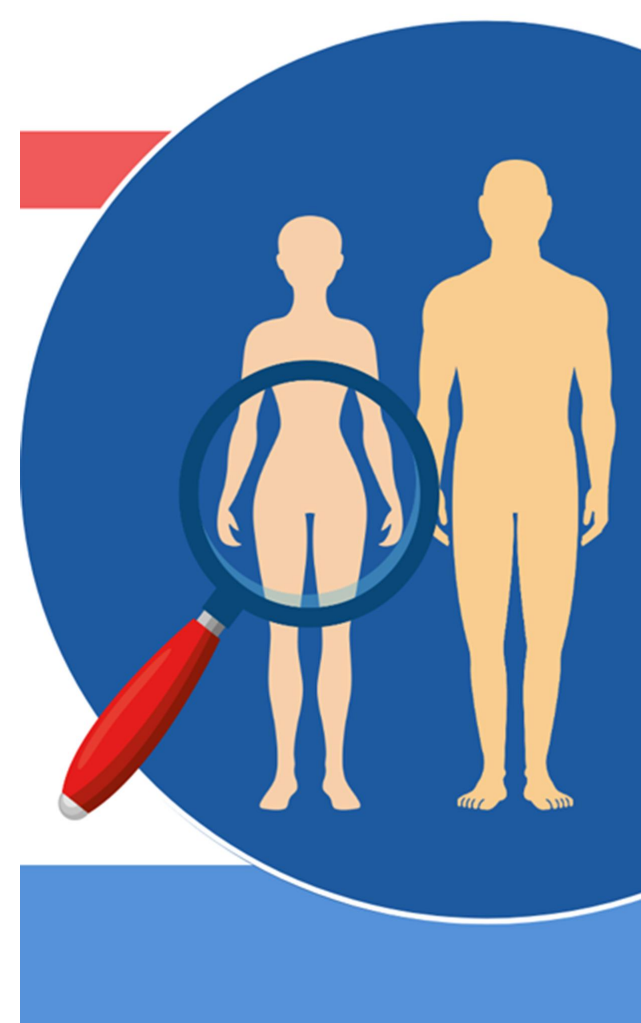
5 LIGŲ PREVENCIJOS PROGRAMOS

Amžius – intinai

nuo 50 iki 74 m.
kartą per 2 m.

STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO

nuo 50 iki 64 m.
kartą per 1 m.

nuo 40 iki 54 m.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ

NERIMAUJU
DĖL PATIKROS.
KAIP TIKRINAMA?

PIRMINĖ PATIKRA PAPRASTA – 3 ŽINGSNIAI

1 Dėl dalyvavimo bet kurioje iš programų kreipkitės į savo šeimos gydytoją poliklinikoje, kurioje esate prisirašę

2 Įprastai patikrą ir visus reikiamus pirminius tyrimus atlieka šeimos gydytojas

3 Nustačius rizikos veiksnių arba pakitimų, atliekami detalesni tyrimai, imamasi kitų reikalingų priemonių

3 ŽINGSNIAI
KIEKVIENOS
PROGRAMOS
ATVEJU

GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO PREVENGINĖ PROGRAMA

- 1.** Paimamas citologinio tepinėlio mėginys.
- 2.** Atliekamas tyrimas ir įvertinami rezultatai.
- 3.** Nustačius pakitimų, atliekama gimdos kaklelio biopsija – jos rezultatas leidžia objektyviai patvirtinti arba paneigti ligą.

KRŪTIES VĖŽIO PREVENGINĖ PROGRAMA

- 1.** Atliekamas mamografinis krūčių tyrimas.
- 2.** Mamogramą įvertina šią paslaugą teikianti gydymo įstaiga.
- 3.** Šeimos gydytojas praneša pacientei rezultatus ir prireikus nurodo tolesnius veiksmus, pvz. atlikti biopsiją.

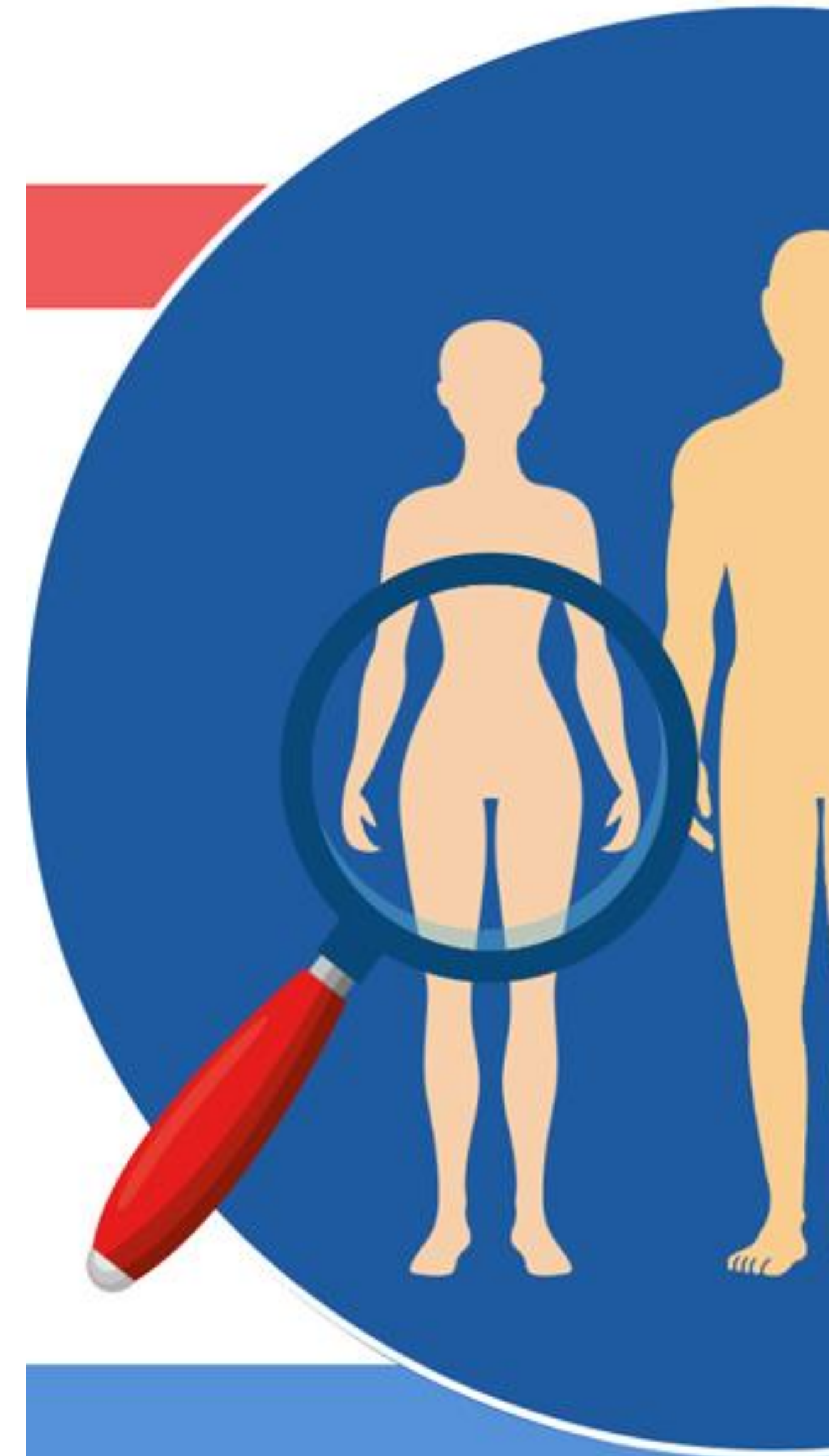
PROSTATOS VĖŽIO PREVENGINĖ PROGRAMA

- 1.** Atliekamas kraujo tyrimas, kuris parodo prostatos specifinio antigeno (PSA) koncentraciją kraujyje.
- 2.** Jei PSA kiekis viršija normą, šeimos gydytojas siunčia konsultuotis pas urologą.
- 3.** Urologas prireikus atlieka priešinės liaukos biopsiją.

STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO PREVENCINĖ PROGRAMA

- 1.** Atliekamas slapto kraujavimo testas.
- 2.** Jei testo atsakymas neigiamas – pacientas sveikas, jei atsakymas teigiamas – išduodamas siuntimas pas gydytoją specialistą.
- 3.** Kolonoskopija ir prireikus biopsija leidžia objektyviai patvirtinti ar paneigti ligą.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENGINĖ PROGRAMA

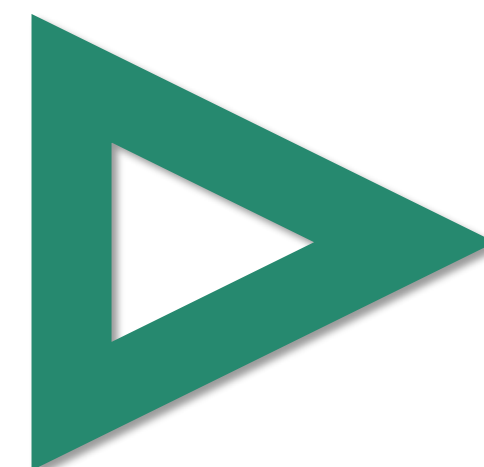
- 1.** Šeimos gydytojas nustato rizikos veiksnius ir prireikus sudaro širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos planą.
- 2.** Jei gydytojas nustato, kad širdies ir kraujagyslių ligų rizika didelė, siunčia į specializuotus centrus išsamiau ištirti.
- 3.** Ypač didelės rizikos atveju skiriama ilgalaikė prevencinė priežiūra ar gydymas.

NIEKO NEKAINUOJA,
TIK ŠIEK TIEK
JŪSŲ LAIKO

APDRAUSTIESIEMS PREVENCINĖ PATIKRA NEMOKAMA

- 1.** Priklausote rizikos grupei pagal amžių ir Jums nenustatyta liga, dėl kurios norite pasitikrinti.
- 2.** Kreipiatės į savo šeimos gydytoją poliklinikoje, kurioje esate prisirašę.
- 3.** Jei reikia, su šeimos gydytojo siuntimu kreipiatės į gydymo įstaigą, sudariusią sutartį su teritorine ligonių kasa.

NEREIKIA mokėti:

- nei už tyrimus,
- nei už gydytojų darbą,
- nei už sunaudotas medžiagas ar vaistus

GERAI –

GALBŪT

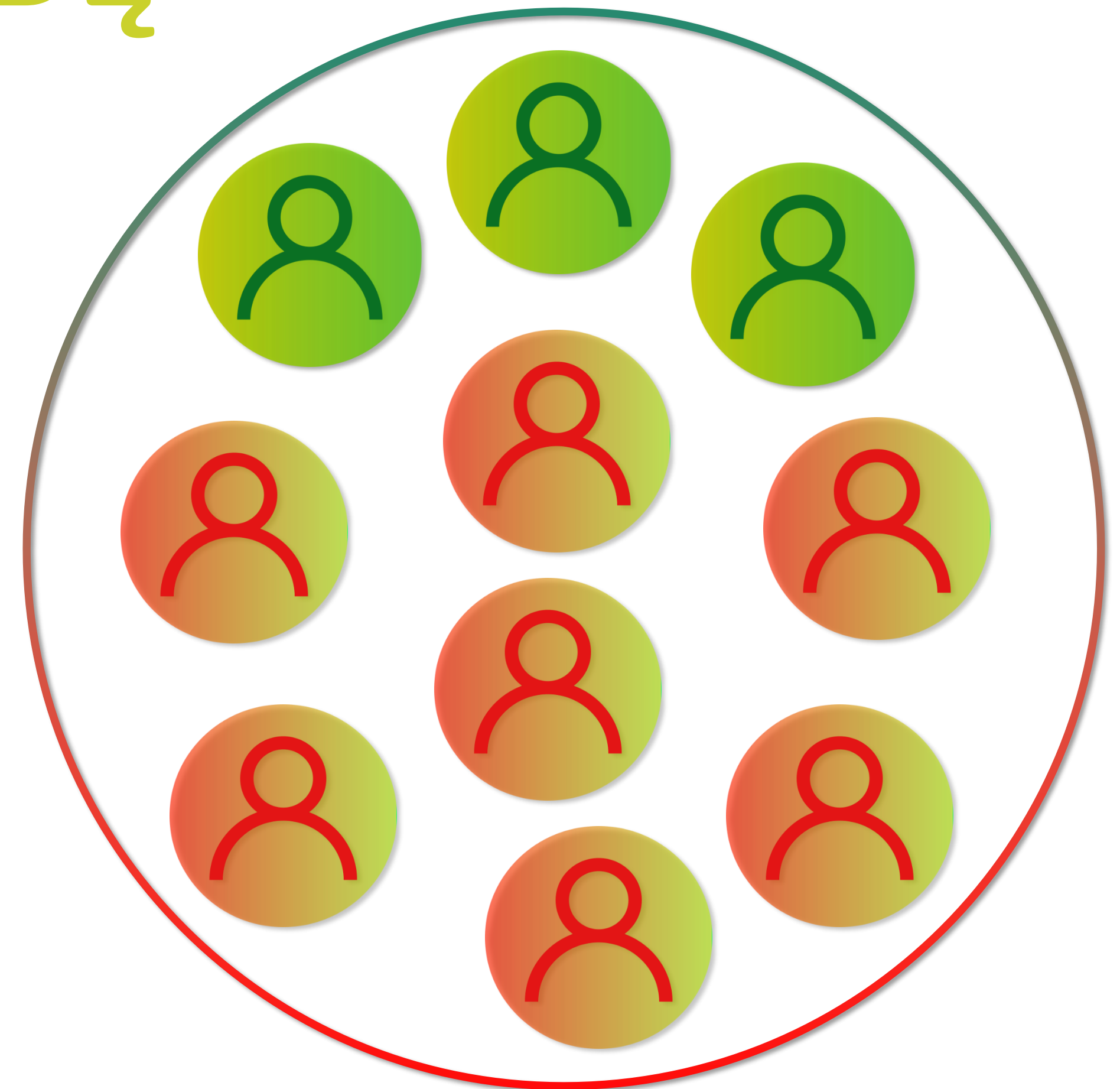
PASITIKRINSIU

VĒLIAU

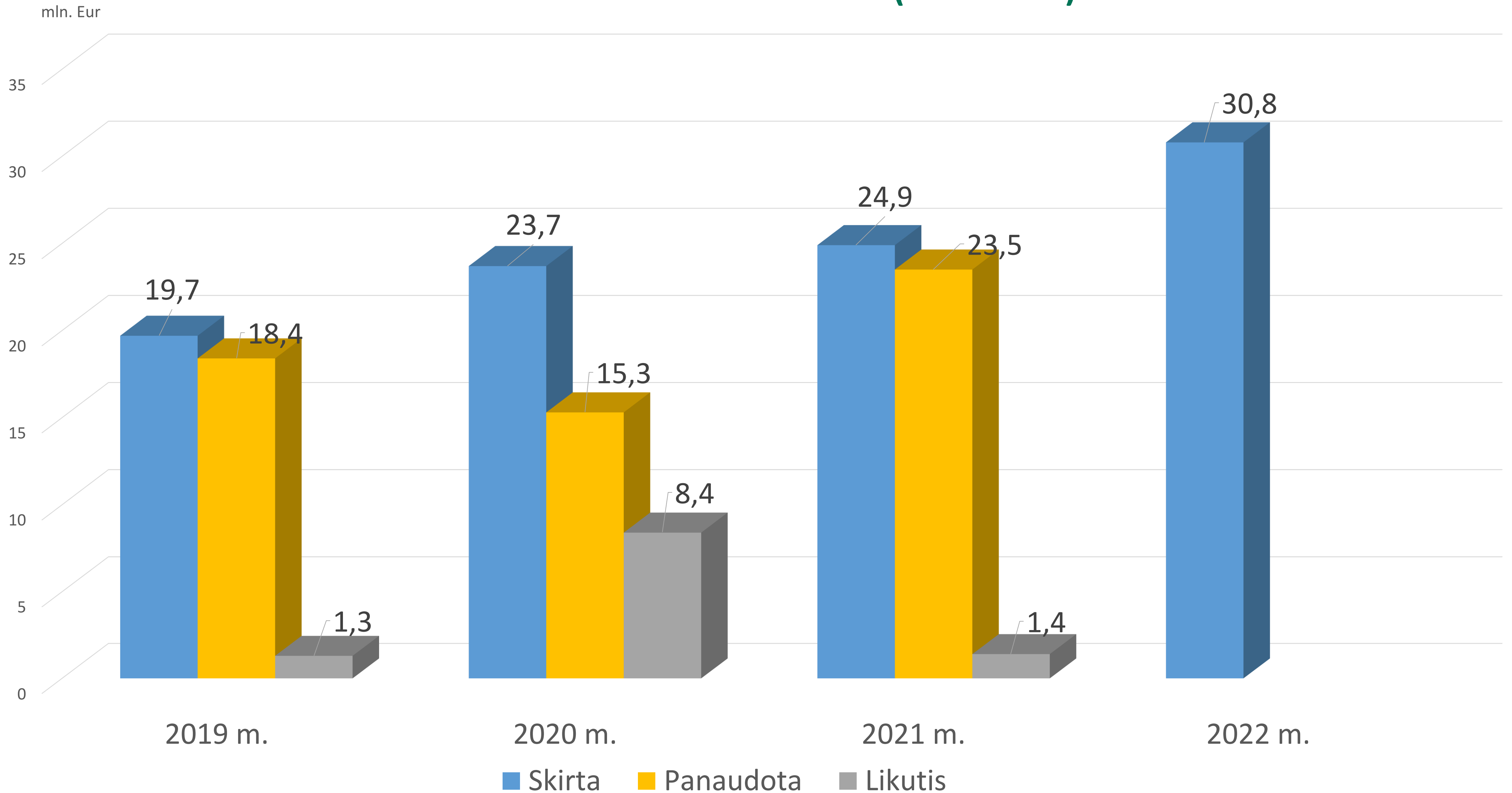
„GALBŪT“ IR „VĒLIAU“ GALI KAINUOTI GYVYBĘ

Įprastai tik **4** iš **10** šalies gyventojų, galinčių dalyvauti ligų prevencijos programose, pagal jas pasitikrina

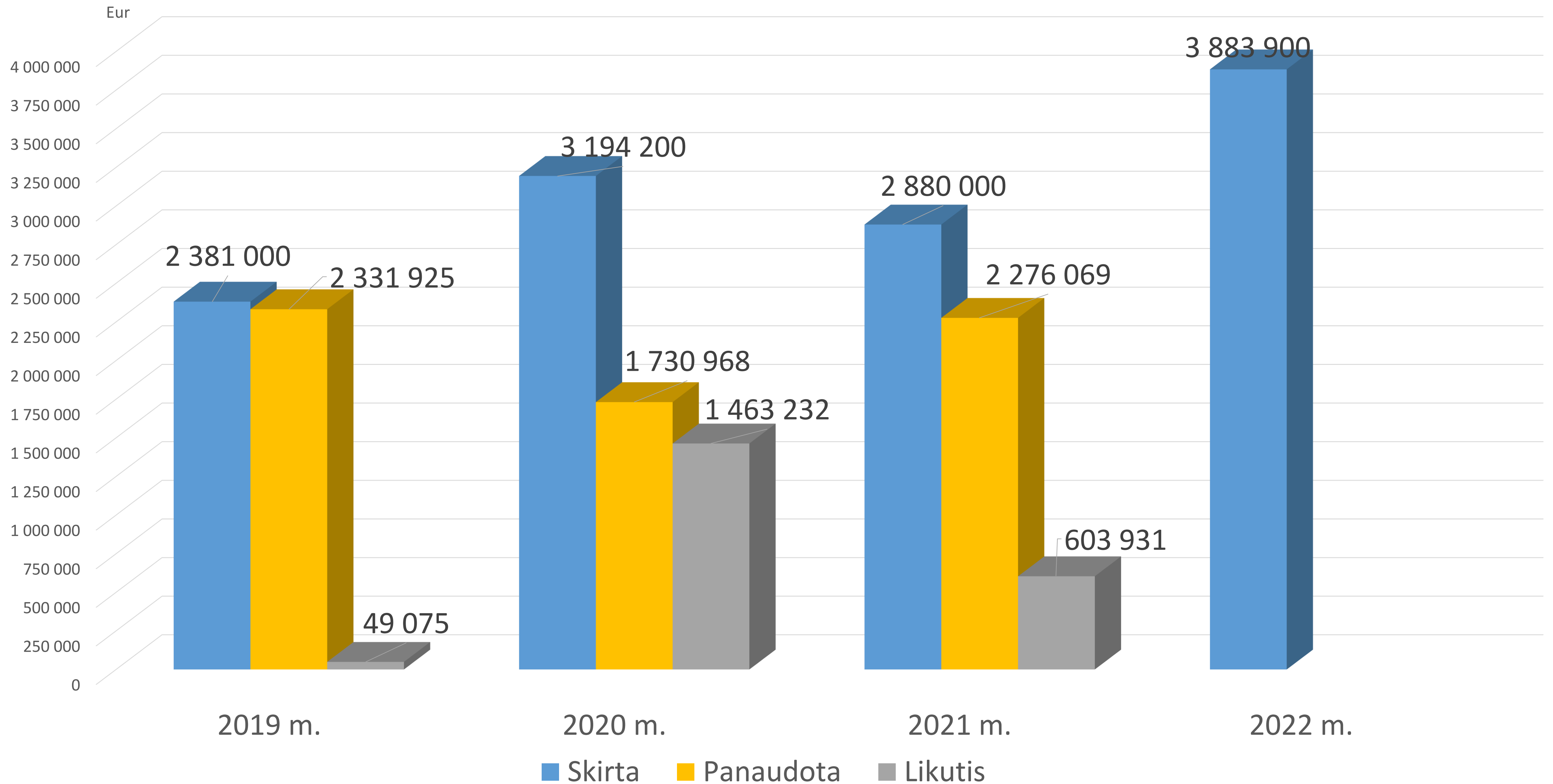
Vadinasi, kiti **6** iš **10** rizikuoja gyvybe, nes liga neretai atsiranda be juntamų simptomų. Juos pajutus gali būti, kad pacientui taps sunkiau padėti, gydymas bus komplikuoatas.

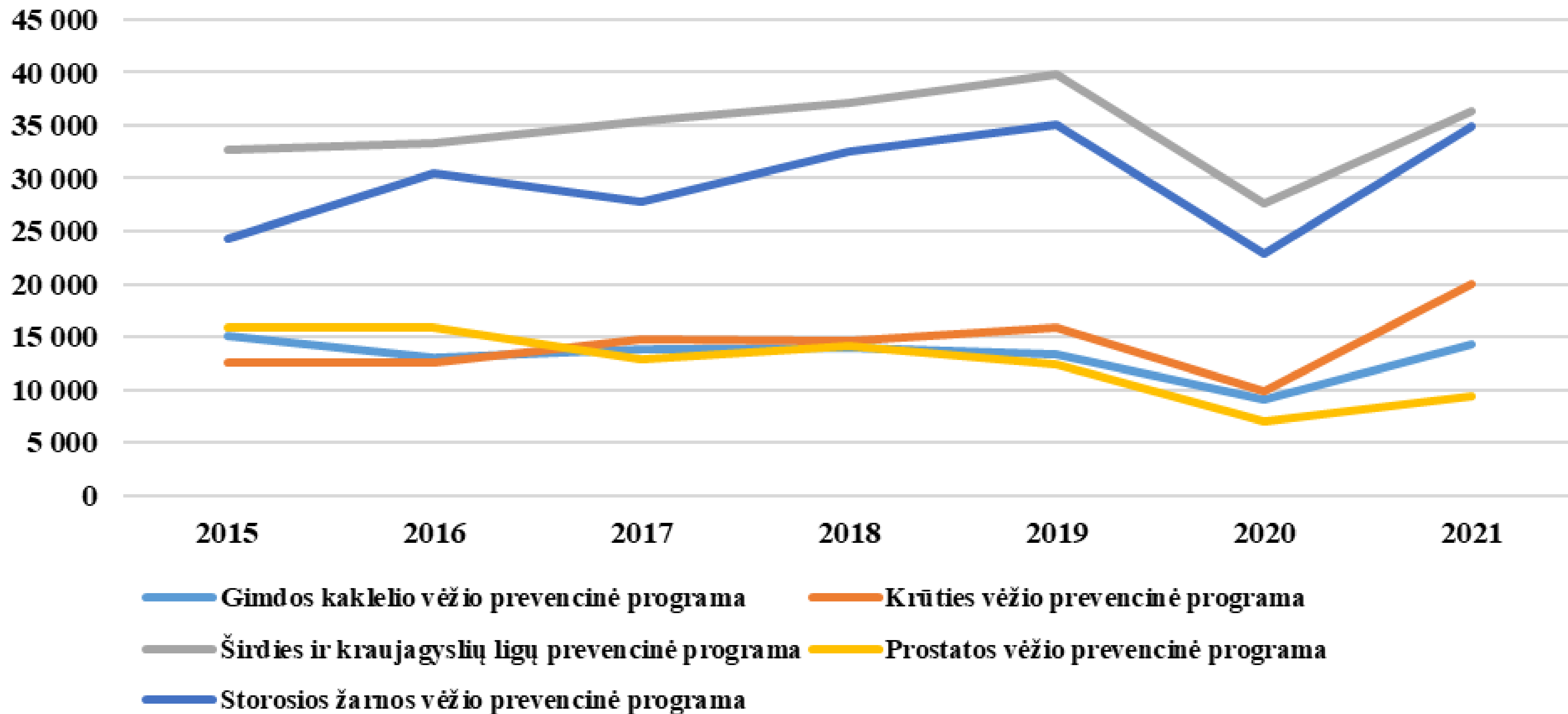
PREVENCINIŲ PROGRAMŲ VYKDYMUI SKIRTOS IR PANAUDOTOS PSDF BIUDŽETO LĖŠOS (MLN. EUR) ŠALYJE

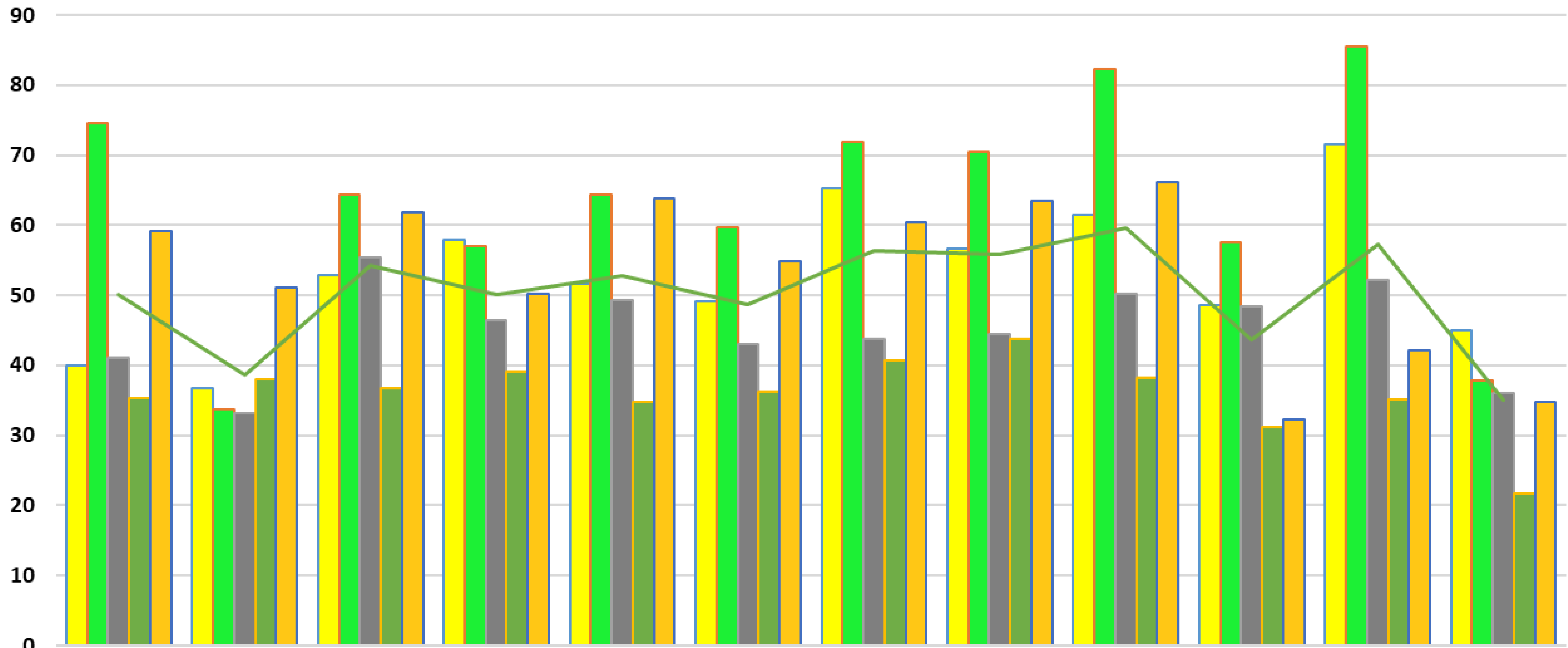
PREVENCINIŲ PROGRAMŲ VYKDYMOI SKIRTOS IR PANAUDOTOS PSDF BIUDŽETO LĖŠOS (EUR) PANEVĖŽIO TLK VEIKLOS ZONOS ASPJ

Prevencinėse programose dalyvavusių gyventojų skaičius 2015 - 2021 m.

Prevenčinėse programose dalyvavusių gyventojų dinamika pagal savivaldybes 2021 m. (proc.)

■ Gimdos kaklelio vėžio prevencinė programa

■ Krūties vėžio prevencinė programa

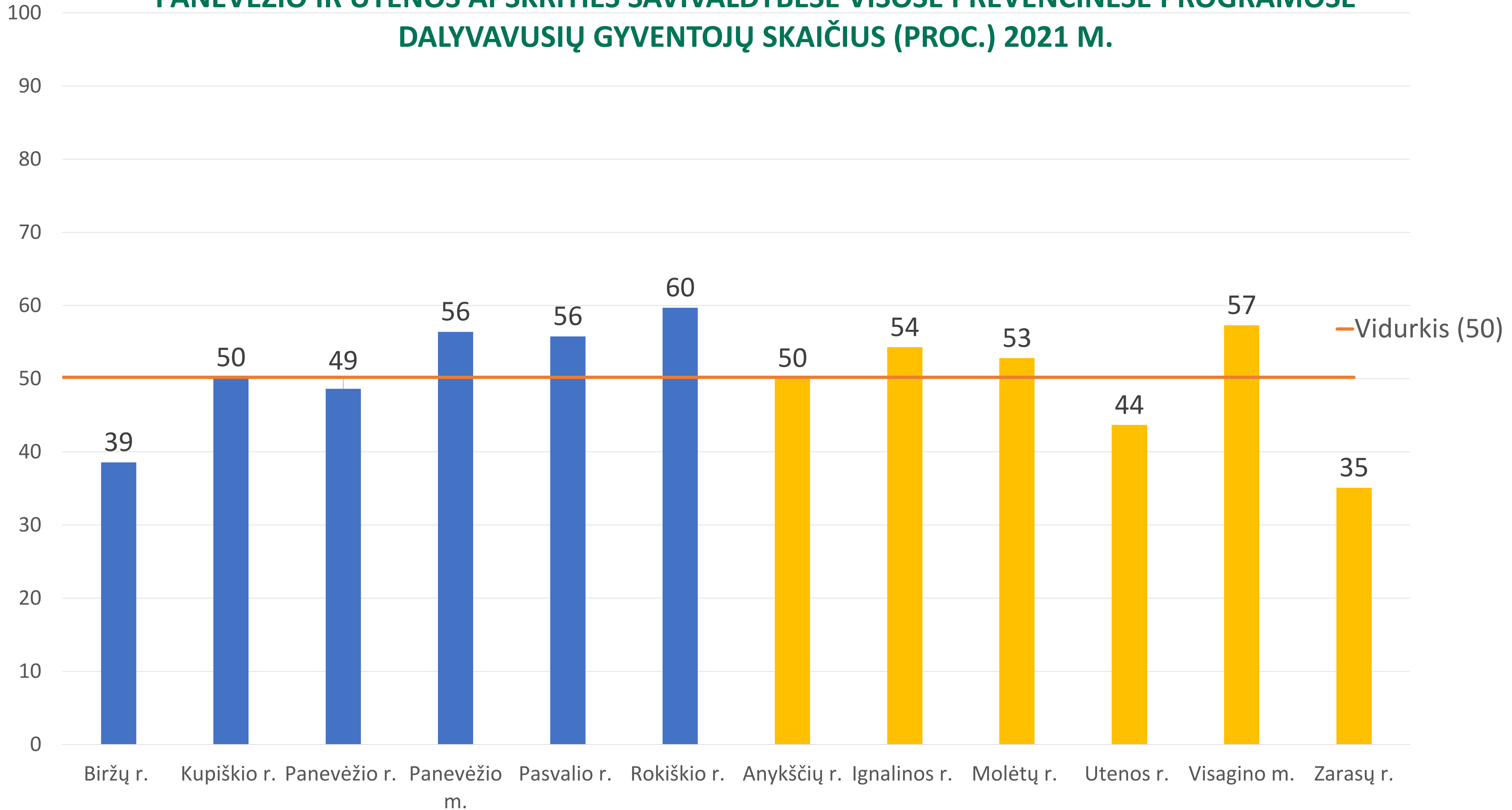
■ Širdies ir kraujagyslių ligų prevencinė programa

■ Prostatos vėžio prevencinė programa

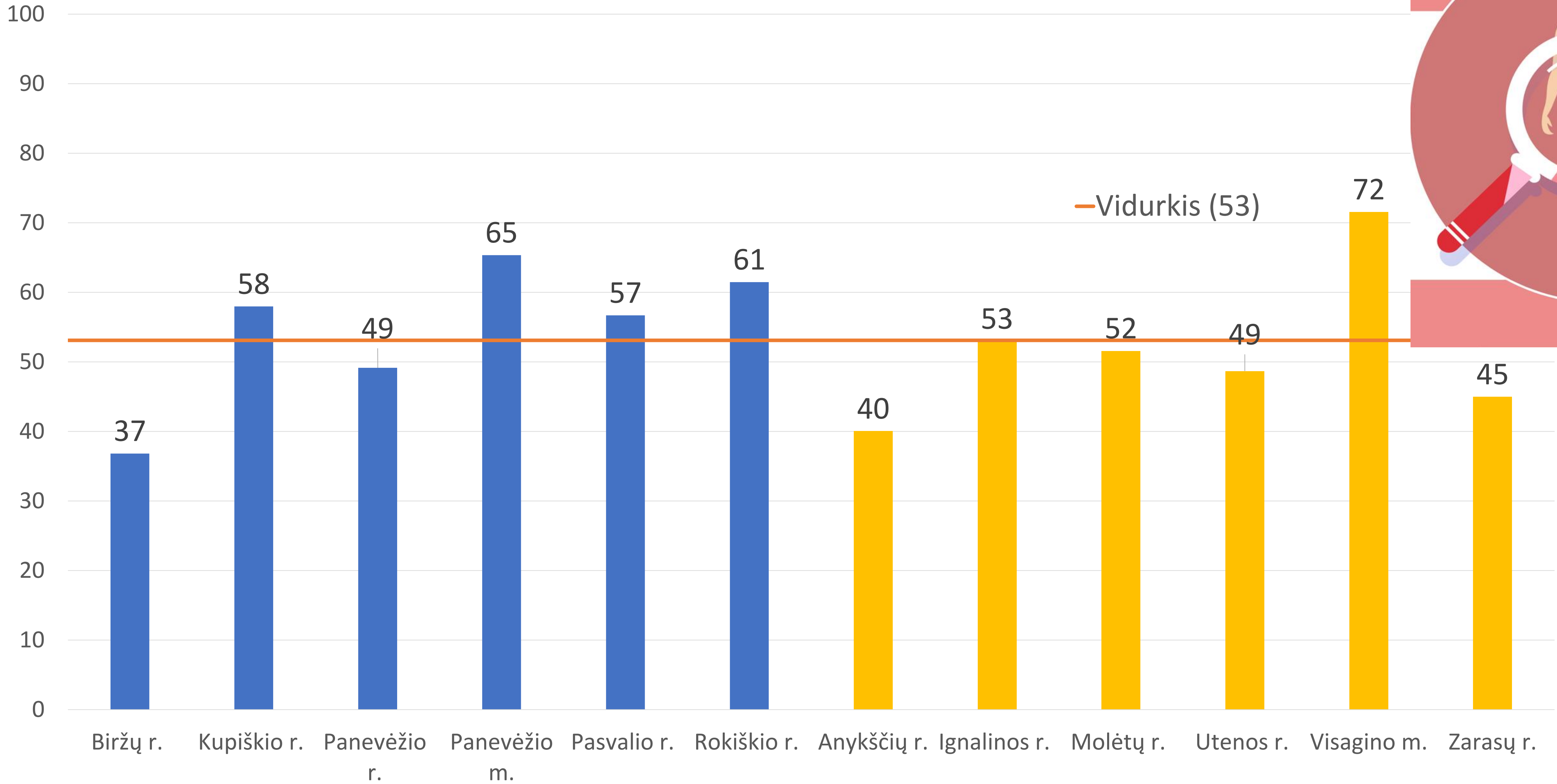
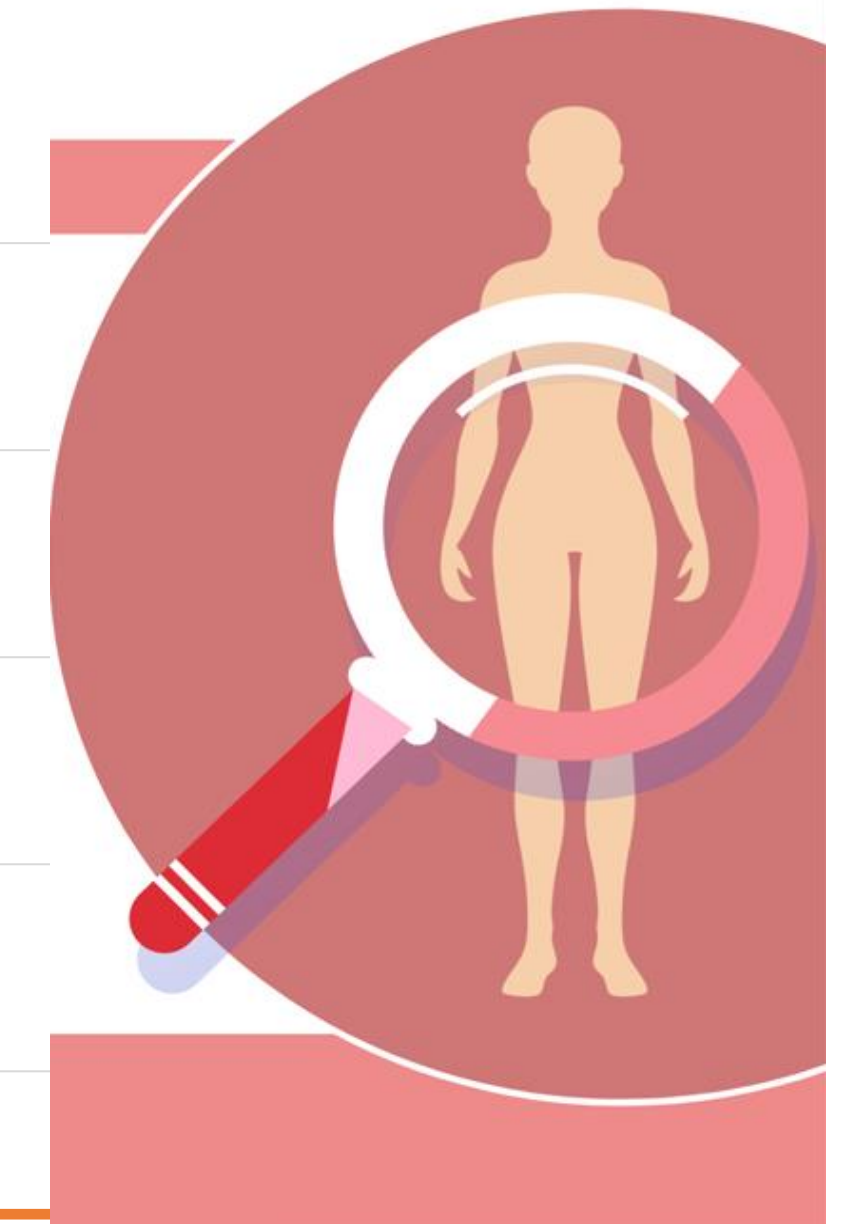
■ Storosios žarnos vėžio prevencinė programa

— Savivaldybės vidurkis

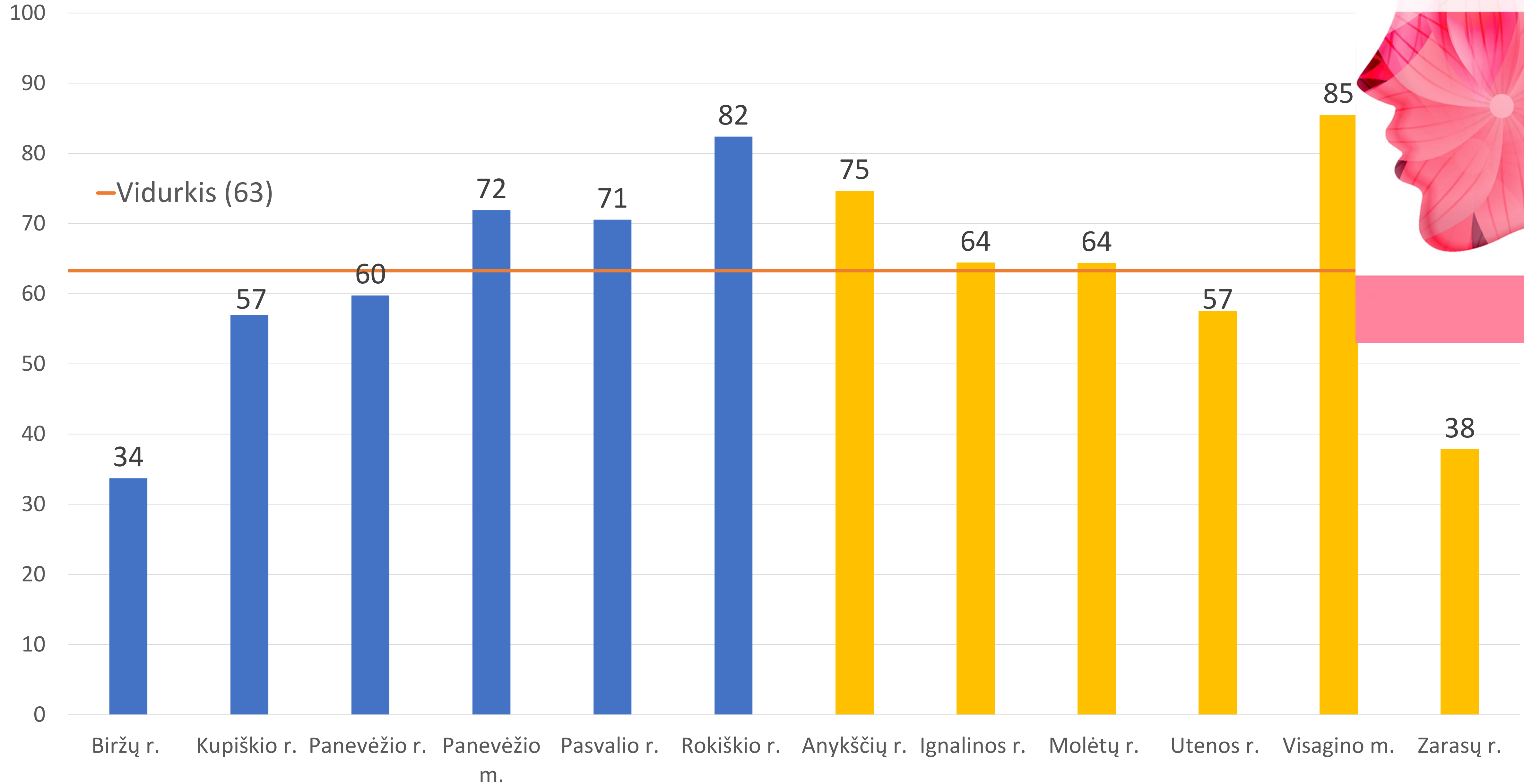
PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITIES SAVIVALDYBĖSE VIŠOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE DALYVAVUSIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS (PROC.) 2021 M.

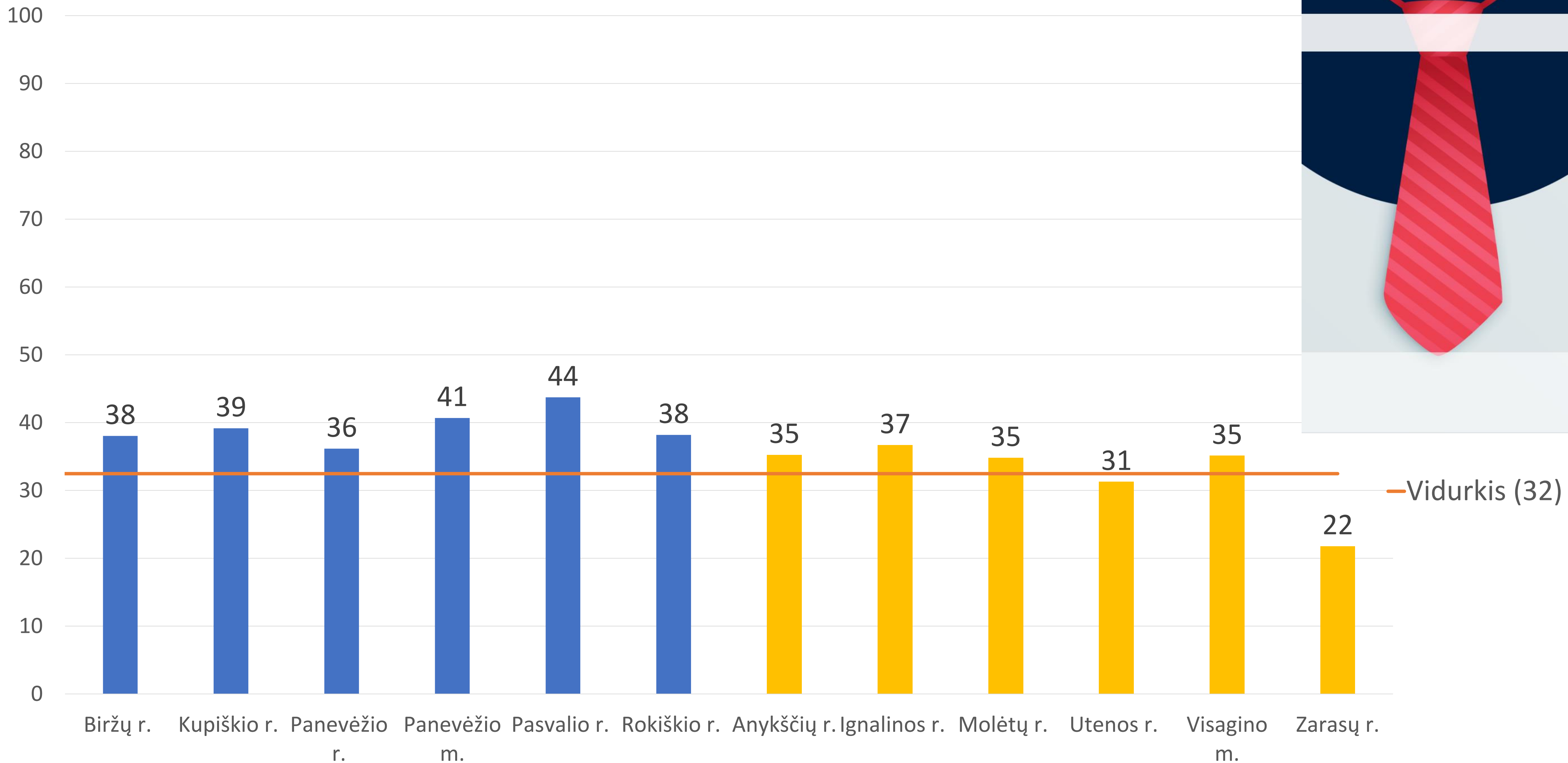
PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRIČIŲ SAVIVALDYBĖSE GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO PREVENCINĖJE PROGRAMOJE DALYVAVUSIŲ MOTERŲ SKAIČIUS 2021 M. (PROC.)

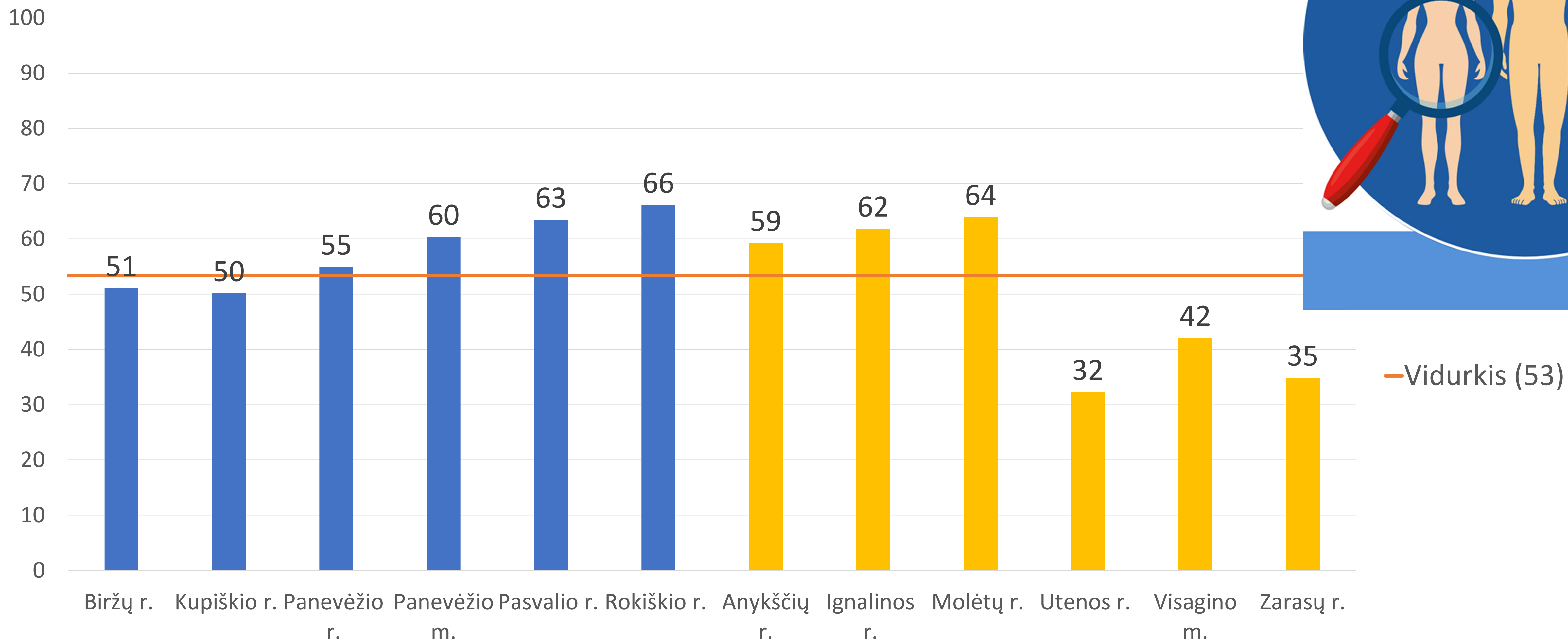
PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRIČIŲ SAVIVALDYBĖSE KRŪTIES VĖŽIO PREVENCINĖJE PROGRAMOJE DALYVAVUSIŲ MOTERŲ SKAIČIUS (PROC.) 2021 M.

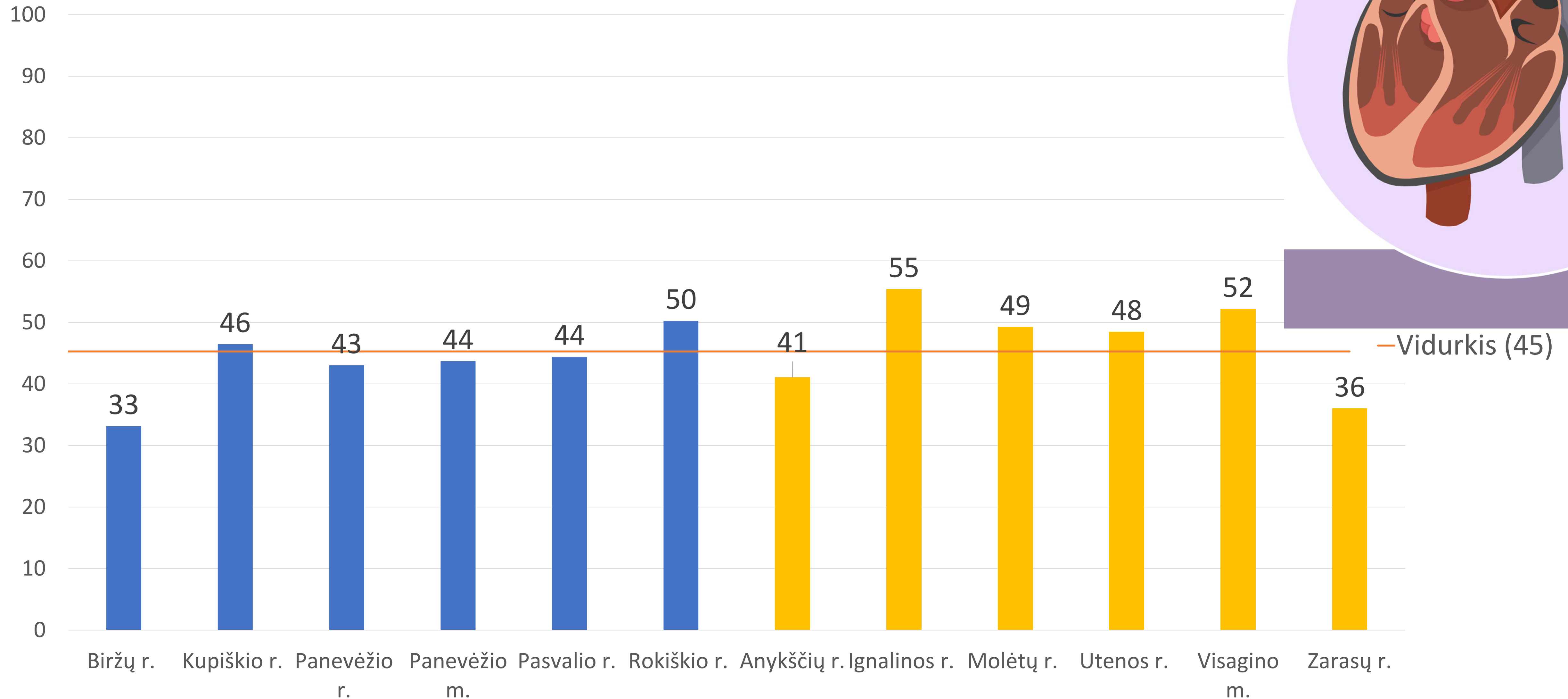
PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRIČIŲ SAVIVALDYBĖSE PROSTATOS VĖŽIO PREVENCINĖJE PROGRAMOJE DALYVAVUSIŲ VYRŲ SKAIČIUS (proc.) 2021 m.

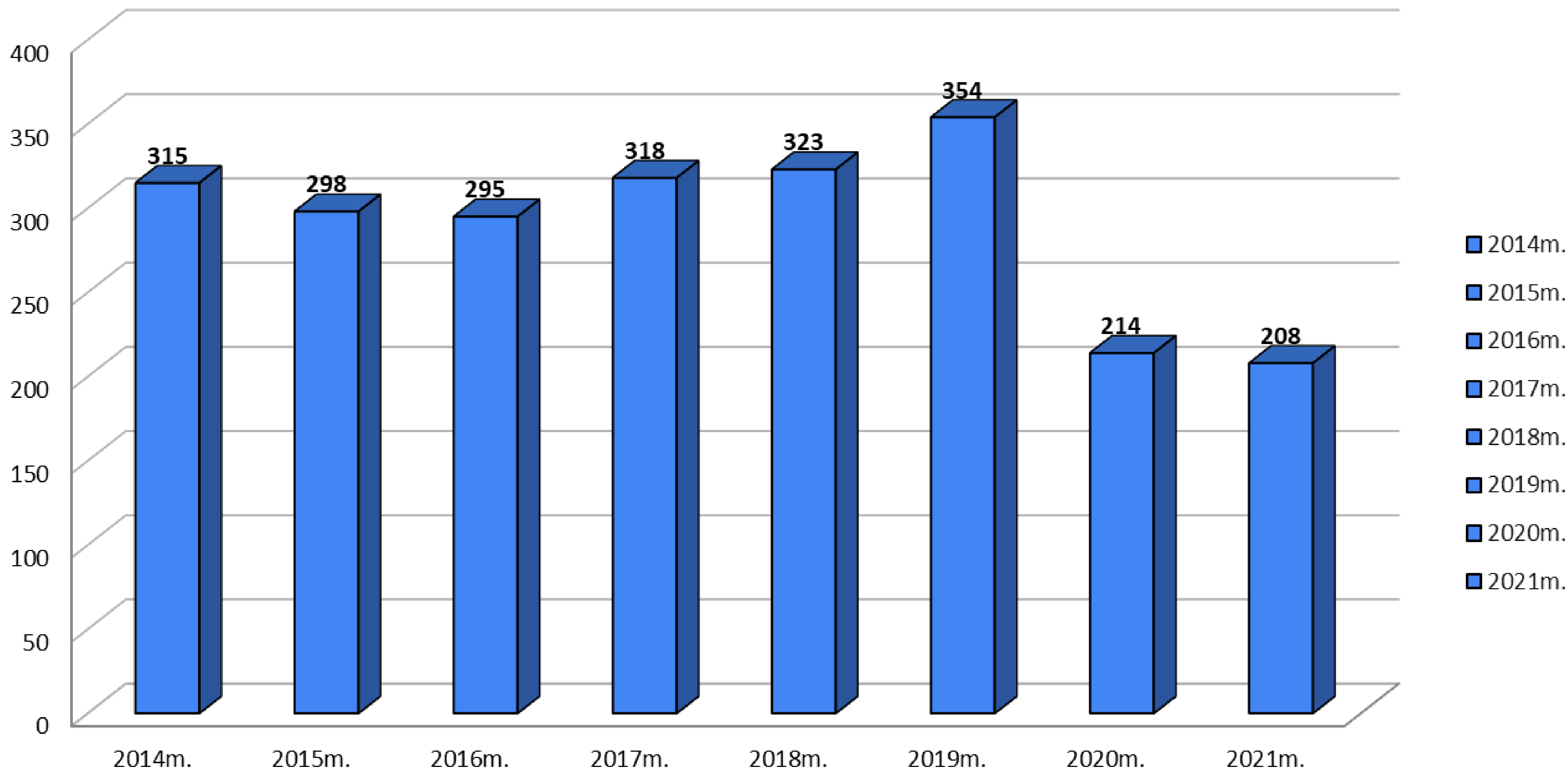
PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITIES SAVIVALDYBĖSE STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO PREVENCIJĖJE PROGRAMOJE DALYVAVUSIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS (PROC.) 2021 M.

PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITIES SAVIVALDYBĖSE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCINĖJE PROGRAMOJE DALYVAVUSIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS (PROC.) 2021 M.

Onkologinių susirgimų išaiškinimo dinamika 2014-2021 metais (in situ ir I stadija) Panevėžio TLK veiklos zonos ASPĮ

NEDELSKITE – IMKITĒS VEIKSMU

ATVYKITE PAKVIESTI, PATYS KLAUSKITE

Gavote savo gydymo įstaigos pranešimą, kad laikas pasitikrinti pagal ligų prevencijos programą?

Gavau

Negavau

Kreipkitės į savo šeimos gydytoją:

- tikrinkitės pagal programą
- klauskite, ar laikas pasitikrinti

NESATE RIZIKOS AMŽIAUS?

Jeigu **jaučiatės blogai**, bet nepatenkate į nustatyto amžiaus asmenų grupę, kuriai skirtos programos,

būtinai kreipkitės į šeimos gydytoją:

jis atliks reikiamus tyrimus ir prireikus nusiųs konsultacijos pas gydytoją specialistą

2016 M. VAIKŲ PIEŠINIŲ
KONKURSAS „MANO
ŠEIMOS GYDYTOJAS“

Mielas tėveli, miela mamyte,

Prašau Tavęs visada rūpintis mano sveikata. Juk dažnai sakai, kad aš – brangiausias Tavo turtas. Labai norėčiau, kad mano sveikata Tau būtų svarbi visuomet, o ne tik tada, kai susergu. Girdeėjau, kad į pagalbą Tau gali ateiti šeimos gydytojas.

Jis patikrins mano sveikatą, paskirs skiepus, papasakos, kaip reikia saugotis pavojingų ligų, nusiųs pas odontologą apžiūrėti ir silantuoti dantukų. Viską surašys mano sveikatos pažymėjime, kurį galėsime nunešti į darželį ar mokyklą. Jeigu susirgsiu, šeimos gydytojas padės pasveikti.

Būkime sveiki ir laimingi! Nueikime pas šeimos gydytoją laiku!

Tavo mažasis (-oji) .....

Įrašyk savo vardą

Už apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu suteiktas šeimos gydytojo paslaugas moka ligonių kasos.

Išleido Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, www.vlk.lt

Dėl sveikatos, dėl geros,

ir dėl nuotaikos puikios

eikim tikrintis laiku,

o ne tik, kai aš sergu!

Piešinio autorius Augustas Sakalauskas, Kauno Juozo Grušo meno gimnazija, 3A klasė.

TIKRINKITĖS,
KOL JAUČIATĖS GERAI,
PARAGINKITE IR KITUS

TRAUKINYS NELAUKIA! SPĖK Į SAVĄJĮ!

Krūties
vėžio

Prostatos
vėžio

Širdies
ligų

Gimdos
kaklelio
vėžio

Storosios
žarnos
vėžio

LAIKU NUSTATYTA LIGA = GYVYBĖ

ligoniukasa.lrv.lt/prevencija

Rūpimus klausimus galite užduoti:

- visų ligonių kasų tel. (8 5) 232 2222, e. p. info@vlk.lt

www.ligoniukasa.lv.lt

Panevėžio teritorinė ligonių kasa
Respublikos g. 66, Panevėžys

/ Valstybinė ligonių kasa